MUHANDISLIK & IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№6

2025
IYUN

Milliy nashrlar

OAK: https://oak.uz/pages/4802

05.00.00 - Texnika fanlari
08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar
OPEN ACCESS
ULRICHSWEB GLOBAL SERIALS DIRECTORY
Academic Resource Index ResearchBib
ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE
CYBERLENINKA
OpenAIRE
ROAD
INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL
BASE
Crossref
НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА eLIBRARY.RU

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ
TOSHKENT DAVLAT TRANSPORT UNIVERSITETI
TOSHKENT ARXITEKTURA-QURILISH UNIVERSITETI

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik, fan va ta’limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 621 sahifa, iyun, 2025-yil.

Bosh muharrir:
Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o‘rinbosari:
Shakarov Zafar G‘afforovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay’ati:
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O‘z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor
Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor
Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Bo‘taboyev Mahammadjon To‘ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,
Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Toxirov Jaloliddin Ochil o‘g‘li, texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent
Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Sharipov Sardor Begmaxmat o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Tursunov Ulug‘bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD
Botirov Bozorbek Musurmon o‘g‘li, Texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)
Jo‘raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik, fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikasiya va kompyuter tizimlari, telekommunikasiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz:
1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS

MUNDARIJA

Ways to Strengthen the Economy of Karakalpakstan 12
Isakov Janabay Yakypbayevich

Sanoat korxonalarida ishlab chiqarish xavf-xatarlarini iqtisodiy baholash........ 18
Raxmatova M.G., Saidjonova Z.B

Strategy For Attracting Investments By Expanding the Participation of Joint-Stock Companies in the Securities Market 23
Aytmuratova Ulbike Jalgasovna, Kutlymurat Zhalgasovich Aytmuratov, Raushan Nurlybay qizi Umirzakova

O‘zbekistonda eksportni sug‘urtalash mexanizmlari: mavjud holat va takomillashtirish yo‘llari 29
D.E.Qarshiev

Ta’lim, ekologiya va raqamlashtirish sohalarida bolalar va o‘smirlar turizmini integratsiyalash: xalqaro tajribalar va O‘zbekiston 35
Islomova Dilrabo Salomovna

Oliy ta’lim muassasalarida xodimlarning mehnat samaradorligini oshirishda rahbarlarning roli 40
Reyimberdiyev Baburbek Adilbek o‘g‘li, Yusupov Sherzodbek Baxtiyor o‘gli, Xaitbayev Jasurbek Otaxanovich, Madraimov Xabibulla Madaminovich

Обзор по теме Современные системы управлением возбуждение синхронных машин и перспективы их развития 47
Алиев Аброр Мураткулович

The Mechanism for Applying Tax Benefits and Preferences in Tax Administration 52
Dilorom Mutalova

Innovatsiyalarning ahamiyati va ularning iqtisodiy samaradorligining o‘zbekiston qishloq xo‘jalik mahsulotlarini qayta ishlashdagi roli 57
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Solohiddinov Nuriddin Sirojiddin o‘g‘li

Bino va inshootlarni zilzilabardoshligiga oid nazariyalar........ 62
Jalilov Ahmadbek Ikromjon o‘g‘li

Soliq to‘lovchilarning majburiyatlari bajarilishini konseptual asoslari va shartlari asoslari xususida 66
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich

The Analysis of the Psychophysiological Condition of Children With Mental Disorders and the Creation of Comfort Through Designed Clothing........ 73
Asatilaeva Lola Muratjon qizi, Muminova Umida Tokhtasinovna

Analysis Types of Waterproof Fabrics and Their Physical and Mechanical Properties 80
Pulatova Laziza Bakhodirovna, Kasimova Aziza Bakhodirovna

Kichik biznes subyektlarining eksport salohiyatidan foydalanish darajasi va uni oshirish omillari 85
Umarkulov Kodirjon Maxamadaminovich, To‘xtasinov Boburbek Yusufjon o‘g‘li

Suv resurslarini boshqarishda zamonaviy texnologiyalar:qishloq xo‘jaligi uchun iims modelini ishlab chiqish...... 89
Fazilat Egamberganova Shuhratovna

Raqamli texnologiyalar yordamida kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish 93
Ernaqulov Sunnatillo Nurali o‘g‘li

Qurilish sanoati korxonalarini boshqarishning iqtisodiy mexanizmlari 98
Yembergenova Aynur Aydosbaevna

Mahalliy budjetlar ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlar va ularning axborot imkoniyatlarini oshirish masalalari 104
Abdulaziz Norquchqorov Ziyadullayevich

Sirdaryo viloyatida investitsion faollikni oshirishda davlat va xususiy sektor hamkorligi 110
Mamatqulova Muxlisa Komiljon qizi

Kichik biznes subyektlarining eksport salohiyatidan foydalanish darajasi va uni oshirish omillari 115
Umarkulov, Kodirjon Maxamadaminovich, To'xtasinov Boburbek Yusufjon o'g'li

Soliq to'lovchilarning majburiyatlari bajarilishini ta'minlashning gnoseologik asoslari xususida 118
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich

Nodavlat oliy ta'lim tashkilotlari faoliyatini tashkil etishning tashkiliy-huquqiy jihatlari 125
Yaqubova Nodira Olim qizi

O'zbekistonda to'qimachilik eko-mahsulotlari bozorining rivojlanish imkoniyatlari 130
Nosirova Charos

Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishda zamonaviy sifat menejmenti tizimining o'rni 135
Asadullina Nailya Ramilevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li

Axoli daromadlarining turmush farovonligiga ta'siri 142
Berdibekov A.

Raqamli iqtisodiyot sharoitda ta'lim xizmati sifatini oshirishni ekonometrik modellashtirish usullari 148
Axmedova Barno Abdiyevna

Jahon mamlakatlarida chakana savdoni boshqarishning o'ziga xosligi va unda strategik menejment tizimi 151
Yaqubov Azizbek G'anibekovich

Kichik tadbirkorlik faoliyatining rivojlanish tendensiyalari 156
Amonov Mehriddin Oromiddinovich

Geologiya korxonalarining investitsion samaradorligini oshirish yo'llari 163
O'tamurodova Surayyo SHokirjon qizi

Temir yo'l transportini rivojlantirishdagi xorij tajribasi 169
Nasrullayev Nurbek Baxtiyarovich

Hududlar iqtisodiyoti agrar sektori investitsion faolligining ko'rsatkichlar tizimi va ularning xususiyatlari 174
S.J. Yangiboev

Hududlarning soliq salohiyatini oshirishdagi mavjud muammolar va ularning yechimlari 181
Sharipov Narzullo G'ulomovich

Uzoq muddatli aktivlar auditining tashkiliy va uslubiy jihatlarini takomillashtirish 188
Bakayev Xurshid Maxmudovich

Применение искусственного интеллекта в оценке кредитных рисков.. 195
Маликов Шохрух Шокирович, Неъматова Фарангиз Санжар кизи, Омонов Санжар Ғанишер ўғли, Гулмуродова Динора Акрам кизи, Камалов Шухрат Камалович

Tashqi bozorlarda tovarlarning raqobatbardoshligini oshirishda zamonaviy marketingdan foydalanish ... 209
Meliqulov Abduhalil Norinovich

Tijorat banklari investitsiya faoliyatida yuzaga keluvchi risklar 215
Jo'rayev O'ktam Panji o'g'li

Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda xalqaro savdo shartnomalarining roli.. 219
Xodjayev Jamshid Abduxakimovich

Servislashgan jamiyatda avtoservis xizmatlarining o'rni va ahamiyatini yoritishga qaratilgan ilmiy yondashuvlar 223
Shaymardanova Dildora Xaydarjon qizi

Davlat budjetining ijtimoiy sohani rivojlantirishdagi o'rni 230
Qo'ziyev Shodiyor Qilichboy o'g'li

Madaniy festivallar-turizmni rivojlantirish vositasi sifatida 234
Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna

Xizmatlar sohasida innovatsion strategiyani shakllantirishning o'ziga xos jihatlari 239
Jamshid Abduxaliqovich Xolboyev

MUNDARIJA • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS

Innovatsion tadbirkorlikning milliy iqtisodiyotdagi oʻrni 244
Fayziyev Shavkat Shaxobidinovich

Managing Tourism in Fragile Ecosystems: A Case Study Approach 251
Dilmurod Nasimov, Shahrizoda Sirojiddinova

Development of the Digital Financial Assets Market to Enhance Investment Activity 258
Shamshinur Yakubova

Turizm sohasining investitsion jozibadorligi va uni oshirish yoʻllari 263
Ayubov Ilyos Ilxomovich

Qimmatli qogʻozlar bozorida risklarni boshqarish amaliyotini takomillashtirish 268
Otaxonov Saidaxror Ilhomjon oʻgʻli

Oʻzbekiston hududlarining barqaror rivojlanishi: omillar va koʻrsatkichlar tahlili 274
Hojiyev Tal'at Toshpoʻlatovich

Iqtisodchi va bugalterlarning jamiyatdagi o ʻrni va ahamiyati 282
Sohibova A'loxon Zafarjon qizi

Kasbiy ta'lim tashkilotlarida oʻquvchilarni raqamli kompetensiyasini baholashning metodologik asoslari .. 286
Maxkamova Zuxra Tursunpulotovna

Sugʻurta faoliyati hisobining normativ-huquqiy asoslari 292
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich

Raqamli iqtisodiyot: qishloq xoʻjaligi ishlab chiqarishini ixtisoslashtirish va joylashtirish 301
Bazarov Nazirjon Sobirovich, Moʻminov Baxodir Orifjonovich

Sport maktablaridagi yoqari sinf oʻquvchilarining chidamkorlikni rivojlantirishning ahamiyati 306
Qon'irbayev Dastan

Международный опыт сельскохозяйственного налогообложения и возможности его применения в узбекистане 311
Салимов Шерзод Бахтиёрович

Cleaning of Salt Water Using Reverse Osmosis 316
Kungiratbay Sharipov, Nurmanov Ma'ruf

Aksiyadorlik jamiyatlarida moliyaviy instrumentlar auditi uchun tavakkalchilikka asoslangan baholash mezonlarini takomillashtirish 326
Nuraliyev Behzod Baxtiyor oʻgʻli

Turizm investitsion salohiyatiga ta'sir kuchlari va ularga yechim 331
Ayubov Ilyos Ilxomovich

Korxonalarda nomoddiy aktivlarni hisobga olishda shaffoflikni ta'minlash va xorij tajribalaridan foydalanish istiqbollari 335
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich

Strengthening the Tourism Industry Through Education and Training: A Review of Global and Regional Strategies 342
Gʻaforova Zarina Otabek qizi

Raqamli iqtisodiyotda telekommunikatsiya infratuzilmasining rivojlanish omillari va iqtisodiy samaradorligi tahlili (oʻzbekiston misolida) 348
Xazratov Abror Panjiyevich

Smart tourism konsepsiyasining oʻzbekistonda joriy etilishi: infratuzilma, xizmatlar va raqamli innovatsiyalar tahlili 352
Abriev Zoirjon

The Development of Tourism Management as a Significant Part of Economy in Uzbekistan 358
Toʻxtarova Feruzahon Yuldashevna

Biologik aktivlarni iqtisodiy tahlil qilish turlari: metodologiyasi va amaliy qoʻllanilishi 362
Ziyayev Dilshodjon Salimjonovich

Понятие и сущность денежного потока в системе финансового управления 366
Машарипова Шахло Адамбаевна

Buxoro viloyat hududining urbanizatsiya konsepsiyasini ishlab chiqish 372
Akramov Doniyor Rustam o‘g‘li, Usmonov Muradxan Saidmaxmudovich

Интегрированный механизм оценки финансового состояния предприятия 376
Tajibayeva Kizlargul Ajiniyazovna

Ecosystem Services Under Ecological Stress: the Case of the Former Aral Sea 383
Umidjan R. Nazarkulov

O‘zbekistonda iqtisodiy ta’lim muammolarini virtual platformalar orqali bartaraf etish yo‘llari 388
Jalolova Madina Shopo‘lat qizi

Temir yo‘l transporti korxonalarida ishlab chiqarish salohiyatini rivojlantirish (“toshkent mexanika zavodi” aj misolida) 393
Xudoyorova Mehrangiz

Развитие инклюзивного образования на основе социального маркетинга и цифровизации сферы .. 400
Адилова Зулфия Джавдатовна , Шоев Алим Халмуратович

Qurilish jarayonlarini boshqarishning xorij tajribalari va ularning milliy investitsion-qurilish sohasiga transformatsiyasi 408
Abduvaliyev Bekzod Muxiddin o‘g‘li

Konsalidatsiyalashgan moliyaviy hisbotni tayyorlashni takomillashtirish.. 414
Xayitboyev Muhammadiy Israfilovich , Abduraimova Maftunaxon Axmatovna, Ovlaev Suhrob Temur o‘g‘lim , Yo‘lchiyev Oybek Ulug‘bek o‘g‘li

Iqtisodiy-ekologik hududlarda pillachilik biznesining mazmuni va mohiyati.. 419
G‘oziyeva Aziza Abdusalomovna

Yashil moliyalashuv: bank faoliyatidagi huquqiy asoslar va amaliy yondashuvlar.. 427
Mirzaxmedova A. A.

Tijorat banklarining yashil iqtisodiyotga o‘tishdagi faoliyatini rivojlantirish yo‘nalishlari 432
Mirzaxmedova A. A.

O‘zbekistonda inson kapitali raqamli transformatsiya sharoitida: muammolar, imkoniyatlar va strategik yechimlar 437
Umarkulov, Kodirjon Maxamadaminovich, Abdunosirova Nilufar Ravshanbek qizi

Tijorat banklari aktivlarining samaradorlik ko‘rsatkichlari istiqbollari.. 4 4 2
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich

Aholi turmush farovonligini oshirishning ilmiy-nazariy asoslari 447
Norqobilov Nusratilla Norsaitovich

Progression of Small Business and Entrepreneurial Activity in Uzbekistan 450
Dauletbaeva Ulzada Bakhadirovna

Raqamli moda dizayni va ishlab chiqarish usuli uchun clo3D ma’lumotlar bazasi 454
Temirova Gulnoz Ibodovna, Esanova Ma’rifat G‘ayratovna

Xususiy ta’lim muassasalarini boshqarishni takomillashtirishning amaliy jihatlari 459
Karimov Ulug‘bek Usmonovich

Global iqtisodiyotda bank tizimini raqamlashtirishning ahamiyati.. 465
Karimova Komila Daniyarovna, Sulxonberdiyeva Shodiya Shuxrat qizi

Dasturiy vositalarning o‘zaro muvofiqlikda ishlash metodlari va algoritmlari tahlili 470
Oybek Allamov, Boburbek Babajanov, Jahongir Bekturdiyev

Mamlakatimizdagi tijorat banklari aktivlarini boshqarishning amaldagi holati tahlili 475
Baxriddinov Sharofiddin

Surxondaryo viloyati hududlarida tadbirkorlik faoliyati va uning iqtisodiy rivojlanish dinamikasiga ta’siri 483
Normurodov Alibek Anvar o‘g‘li

Методика выбора оптимальной стратегии обеспечения финансовой безопасности текстильных предпрятий 489
Турсунов Бобир Ортикмирзаевич

Kimyosanoat korxonalarida “tejamkor ishlab chiqarish” konsepsiyasini tadbiq etish samaradorligi tahlili 494
Gulbayeva Feruza Islamovna

Buxoro shahar hududining urbanizatsiya konsepsiyasini ishlab chiqish 499
Akramov Doniyor Rustam o‘g‘li, Usmonov Muradxan Saidmaxmudovich

Aksiyadorlik jamiyatlari qarz kapitalini boshqarish siyosatining muvozanatlashgan moliyaviy barqarorlikni ta’minlashga ta’siri 503
Kurbonov Xayrilla

O‘zbekistonda turizmni rivojlantirish va xorijiy tajribalar 510
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o‘g‘li

Buxoro shahri turar-joy hududlarini takomillashtirish 516
Odilov A.B

Buxoro shahrining barqaror rivojlanishida shahar infratuzilmasini yaratish metodlari 522
Xasanov Feruz Anvarovich, Reyimbayev Shuxrat Sadullayevich

Paxta chigitidan yog‘ olishda qovurish jarayoninning bazi aspektlari 527
Artiqov A. , Fayziev E.U.

Перспективы развития международного финансового центра в узбекистане 530
Нуритдинова Мафтуна Жахонгировна

Strengthening the Tourism Industry Through Education and Training: a Review of Global and Regional Strategies 535
Zarina Gafarova

Tijorat banklarida kredit operatsiyalari samaradorligini yaxshilash 541
ISMAILOV TIMUR KUATBAEVICH, SULTAMURATOV QALLIBEK, SAGINBAEV SULTANBEK TURDIBAY O‘G‘LI

Ekologik mehmonxonalar xizmat korsatish faoliyati davomida atrof -muhitga ta‘sirini organish. 545
Abidova Dilfuza Igamberdievna

Mamlakatimizda soliq ma’murchiligini yanada takomillashtirish bo‘yicha amaliy tahlil hamda takomillashtirish yuzasidan takliflar 551
Normurzayev Umid Xolmurzayevich

Анализ практики управления системой формирования финансовых ресурсов высших учебных заведений 558
Гулшат Карлибаева

Kogon shahrida amir saroyining qurilishi va modern arxitekturaning kirib kelishi 562
Nabiyev Hamid Mirzaevich

Единое информационное пространство лечебно-профилактического учреждения 568
Ураков Шокир Улашович

Energetika tarmog‘ida moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarini (mhxs) joriy etishning nazariy asoslari 575
Uralov Temur Boxodir O‘g‘li

Aksiyadorlik jamiyatlariga innovatsion usullarning joriy etishning tashkiliy, iqtisodiy va xuquqiy jihatlari 580
Ismailov Allayor Rashidovich

Возможности и правовые основы использования блокчейн и криптоактивов в банковской системе Узбекистана 587
Ражабова Умида Умурзаковна

Xorijiy mamlakatlarda mahsulotlar muvofiqligini baholash amaliyoti 594
Zakirov Ansabxon Akaidinovich

O‘zbekiston sug‘urta bozorida investitsiya faoliyatining rivojlanish dinamikasi.. 601
Zoyirov Laziz Subxonovich

NYU-YORK FOND BIRJASINING RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI VA ULARDAN O‘ZBEKISTONDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI 606
Holov Sherali

HUDUDLARDA INVESTITSIYA MUHITINI BAHOLASH VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI (QORAQALROG‘ISTON RUSPUBLIKASI MISOLIDA) 611
U.N.Muxammadiyev

KICHIK SANOAT ZONALARIDA INVESTITSION RISKLARNI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI 611
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich

0009-0002-1431-4679

KICHIK SANOAT ZONALARIDA INVESTITSION RISKLARNI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI

Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich
TDIU "Savdo ishi" kafedrasi dotsenti

Annotatsiya. Mazkur maqolada kichik sanoat zonalarida investitsion risklarni boshqarishning zamonaviy yondashuvlari tahlil qilingan. Investitsion risklarning iqtisodiy mohiyati, ularning turlari va investitsiya faoliyatiga ta'siri o'rganilgan. Risklarni identifikatsiyalash, baholash va minimallashtirishning zamonaviy usullari, jumladan, raqamli texnologiyalar, diversifikatsiya strategiyasi, sug'urta mexanizmlari hamda davlat-xususiy sheriklik asosidagi yondashuvlarning afzalliklari yoritilgan. Shuningdek, O'zbekiston kichik sanoat zonalarida investitsion risklarni boshqarish tizimini takomillashtirish bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Аннотация. В данной статье проанализированы современные подходы к управлению инвестиционными рисками в малых промышленных зонах. Исследованы экономическая сущность инвестиционных рисков, их виды и влияние на инвестиционную деятельность. Освещены современные методы идентификации, оценки и минимизации рисков, включая цифровые технологии, стратегию диверсификации, механизмы страхования и государственно-частное партнерство. Также разработаны научно-практические рекомендации по совершенствованию системы управления инвестиционными рисками в малых промышленных зонах Узбекистана.

Abstract. This article examines modern approaches to investment risk management in small industrial zones. The economic essence of investment risks, their types, and their impact on the activities of small industrial zones are analyzed. Modern methods of risk identification, assessment, and mitigation are discussed, including digital technologies, diversification strategies, insurance mechanisms, and public-private partnership approaches. In addition, scientific and practical recommendations are proposed to improve the investment risk management system in the small industrial zones of Uzbekistan.

Kalit so'zlar: kichik sanoat zonasi, investitsion risk, risk-menejment, investitsion jozibadorlik, diversifikatsiya, davlat-xususiy sheriklik, sug'urta mexanizmi, raqamli texnologiyalar, investitsiya samaradorligi.

Ключевые слова: малая промышленная зона, инвестиционный риск, риск-менеджмент, инвестиционная привлекательность, диверсификация, государственно-частное партнерство, страховой механизм, цифровые технологии, эффективность инвестиций.

Keywords: small industrial zone, investment risk, risk management, investment attractiveness, diversification, public-private partnership, insurance mechanism, digital technologies, investment efficiency.

KIRISH

Bugungi kunda iqtisodiyotni modernizatsiya qilish, hududlarning sanoat salohiyatini oshirish va tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlashda kichik sanoat zonalari muhim ahamiyat kasb etmoqda. Kichik sanoat zonalari ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirish, yangi ish o'rinlarini yaratish, investitsiyalarni jalb etish va hududlarning eksport salohiyatini oshirishga xizmat qiluvchi samarali iqtisodiy mexanizm hisoblanadi. Shu bilan birga, mazkur zonalarda amalga oshirilayotgan investitsiya loyihalari turli xil iqtisodiy, moliyaviy, institutsional va tashqi omillar ta'sirida muayyan risklarga duch keladi.

Jahon iqtisodiyotida kuzatilayotgan globallashuv jarayonlari, bozor kon'yunkturasining o'zgaruvchanligi, inflyatsiya darajasining oshishi, logistika zanjirlaridagi uzilishlar va geoiqtisodiy noaniqliklar investitsion risklarni samarali boshqarish zaruratini yanada kuchaytirmoqda. Ayniqsa, kichik sanoat zonalarida faoliyat yuritayotgan korxonalar uchun risklarni oldindan aniqlash, baholash va minimallashtirish mexanizmlarini takomillashtirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, kichik sanoat zonalarida investitsion risklarni boshqarishning zamonaviy yondashuvlarini o'rganish va amaliyotga tatbiq etish hududiy iqtisodiy rivojlanishning muhim omili hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

World Bank (2020) tomonidan chop etilgan "Global Investment Competitiveness Report 2019/2020" hisobotida investitsion qarorlar qabul qilishda siyosiy barqarorlik, infratuzilma sifati va institutsional muhit asosiy omillar sifatida e'tirof etilgan. Hisobotda investitsion risklarni kamaytirish investitsiyalar oqimini oshirishning muhim sharti ekanligi ta'kidlangan[1].

Hillson, D. (2021) o'zining "The Risk Management Handbook" asarida zamonaviy risk-menejmentning nazariy va amaliy jihatlarini yoritgan. Olim risklarni identifikatsiyalash, baholash, monitoring qilish va nazorat qilishning integrallashgan modelini taklif etadi. Uning fikricha, investitsion loyihalarda risklarni boshqarish korxonalarning strategik rivojlanish maqsadlariga erishishida muhim omil hisoblanadi[2].

Kerzner, H. (2022) ning "Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling" nomli asarida investitsiya loyihalarini boshqarishda risklarni prognozlash va boshqarishning tizimli yondashuvlari bayon etilgan. Muallif investitsiya loyihalarining muvaffaqiyatli amalga oshirilishi risklarni o'z vaqtida aniqlash va ularga mos choralar ko'rishga bog'liqligini asoslaydi[3].

S.S. G'ulomov (2022) tomonidan investitsiyalar iqtisodiyoti bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda investitsion jozibadorlik va risklar o'rtasidagi bog'liqlik tahlil qilingan. Muallif investitsion muhitning barqarorligi investorlar qarorlariga bevosita ta'sir ko'rsatishini ilmiy jihatdan asoslaydi[4].

Rasulov A. va Abdullayev B. (2023) tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda O'zbekistondagi kichik sanoat zonalarining investitsion salohiyati va ularni rivojlantirish muammolari o'rganilgan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, infratuzilma, moliyalashtirish manbalari va boshqaruv risklari sanoat zonalari faoliyatining asosiy cheklovchi omillari sifatida baholangan[5].

TADQIQOT METODOLOGIYASI.

Taqdqiqot metodologiyasi sifatida risklar, ular guruhini o'rgangan holda, kuzatish, iqtisodiy tahlil, statistik guruhlash, qiyosiy va tizimli tahlil kabi usullardan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Investitsion risk investitsiya loyihasini amalga oshirish jarayonida kutilgan iqtisodiy natijalarga erishmaslik yoki moliyaviy yo'qotishlarga duch kelish ehtimolini anglatadi. Kichik sanoat zonalarida investitsion risklar quyidagi asosiy guruhlarga bo'linadi:

- moliyaviy risklar;
- bozor risklari;
- ishlab chiqarish risklari;
- infratuzilmaviy risklar;
- institutsional va huquqiy risklar;
- ekologik risklar;
- innovatsion risklar.

Mazkur risklarning mavjudligi investitsiya loyihalarining samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi hamda investorlarning hududga bo'lgan qiziqishini pasaytirishi mumkin.

Bozor iqtisodiyoti sharoitida kichik sanoat zonalari hududlarning sanoat salohiyatini oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish, tadbirkorlikni rivojlantirish va investitsiyalarni jalb etishda muhim o'rin tutadi. Shu bilan birga, kichik sanoat zonalarida amalga oshirilayotgan investitsiya loyihalari turli xil risklar ta'sirida faoliyat yuritadi. Mazkur risklar investitsiya mablag'larining yo'qotilishiga, loyihalarning kechikishiga yoki kutilgan iqtisodiy samaraga erishilmasligiga sabab bo'lishi mumkin. Shuning uchun investitsion risklarni samarali boshqarish kichik sanoat zonalarining barqaror rivojlanishini ta'minlashning muhim omili hisoblanadi.

Investitsion risklarni boshqarish, avvalo, risklarni aniqlash va baholashdan boshlanadi. Bunda investitsiya loyihasiga ta'sir etuvchi ichki va tashqi omillar tahlil qilinadi. Kichik sanoat zonalarida moliyaviy resurslarning yetishmasligi, bozor talabining o'zgarishi, inflyatsiya darajasining oshishi, valyuta kurslarining tebranishi, energiya ta'minotidagi uzilishlar hamda huquqiy-me'yoriy bazadagi o'zgarishlar asosiy risk omillari sifatida namoyon bo'ladi. Risklarni o'z vaqtida aniqlash va ularning ehtimoliy oqibatlarini baholash investitsiya qarorlarini yanada asosli qabul qilish imkonini beradi.

Investitsion risklarni boshqarishning keng tarqalgan usullaridan biri diversifikatsiya hisoblanadi. Diversifikatsiya investitsiya mablag'larini bir nechta loyiha yoki faoliyat yo'nalishlari o'rtasida taqsimlashni nazarda tutadi. Natijada bitta loyiha muvaffaqiyatsizlikka uchragan taqdirda ham umumiy investitsiya portfelining samaradorligi saqlanib qoladi. Kichik sanoat zonalarida turli tarmoqlarga mansub korxonalarni joylashtirish, ishlab chiqarilayotgan mahsulotlar turini kengaytirish va yangi bozorlarga chiqish orqali risklarni sezilarli darajada kamaytirish mumkin.

Risklarni boshqarishning yana bir muhim usuli sug‘urtalash hisoblanadi. Sug‘urtalash investitsiya faoliyati jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan moliyaviy yo‘qotishlarni qoplash imkonini beradi. Ayniqsa, tabiiy ofatlar, yong‘inlar, texnogen avariyalar va boshqa favqulodda holatlar bilan bog‘liq risklarni kamaytirishda sug‘urta mexanizmlaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Bu investorlarning ishonchini oshirib, investitsiya faoliyatining uzluksizligini ta’minlaydi.

Zamonaviy sharoitda investitsion risklarni boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanish tobora kengayib bormoqda. Raqamli monitoring tizimlari investitsiya loyihalarining bajarilish jarayonini real vaqt rejimida kuzatish, moliyaviy ko‘rsatkichlarni tahlil qilish va ehtimoliy muammolarni oldindan aniqlash imkonini beradi. Sun’iy intellekt va katta ma’lumotlar (Big Data) texnologiyalaridan foydalanish esa risklarni prognozlash aniqligini oshiradi hamda boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayonini takomillashtiradi.

Kichik sanoat zonalarida investitsion risklarni kamaytirishda davlat tomonidan yaratilayotgan qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari ham muhim o‘rin tutadi. Soliq va bojxona imtiyozlari, subsidiyalar, davlat kafolatlari hamda davlat-xususiy sheriklik asosidagi loyihalar investorlarning moliyaviy yukini kamaytiradi va investitsion muhitning jozibadorligini oshiradi. Ayniqsa, infratuzilma obyektlarining davlat tomonidan barpo etilishi investitsion risklarning sezilarli qismini kamaytirishga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, risklarni boshqarishda xedjirlash usullaridan foydalanish ham muhim hisoblanadi. Ushbu usul valyuta kurslari, foiz stavkalari va narxlarning o‘zgarishi bilan bog‘liq risklarni kamaytirishga qaratilgan. Xususan, xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi loyihalarda valyuta risklarini boshqarish investitsiya samaradorligini saqlab qolishda muhim ahamiyatga ega.

Umuman olganda, kichik sanoat zonalarida investitsion risklarni samarali boshqarish investitsiyalar xavfsizligini ta’minlash, loyihalarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi va investorlar ishonchini mustahkamlashning asosiy shartlaridan biridir. Risklarni aniqlash, baholash, diversifikatsiyalash, sug‘urtalash, raqamli monitoring va davlat qo‘llab-quvvatlash mexanizmlaridan kompleks foydalanish sanoat zonalarining investitsion jozibadorligini oshirishga hamda ularning barqaror rivojlanishini ta’minlashga xizmat qiladi.

Investitsion risklarni samarali boshqarish kichik sanoat zonalarining investitsion jozibadorligini oshirish va investitsiya loyihalarining muvaffaqiyatli amalga oshirilishini ta’minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Risklarni boshqarishning turli usullaridan foydalanish investitsiya faoliyati davomida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan moliyaviy va tashkiliy yo‘qotishlarni kamaytirishga xizmat qiladi. Quyidagi jadvalda kichik sanoat zonalarida qo‘llaniladigan asosiy investitsion risklarni boshqarish usullari va ularning amaliy ahamiyati keltirilgan (1-jadval).

1-jadval

Kichik sanoat zonalarida investitsion risklarni boshqarish usullarining tavsifi

Risklarni boshqarish usuli	Mazmuni	Kutilayotgan natija
Risklarni identifikatsiyalash	Risk manbalarini aniqlash va tasniflash	Potensial xavflarni oldindan aniqlash
Risklarni baholash	Risk ehtimoli va ta’sir darajasini tahlil qilish	Asoslangan investitsiya qarorlarini qabul qilish
Diversifikatsiya	Investitsiyalarni turli yo‘nalishlarga taqsimlash	Moliyaviy yo‘qotishlarni kamaytirish
Sug‘urtalash	Risklarni sug‘urta kompaniyalari orqali qoplash	Kutilmagan zararlarni minimallashtirish
Raqamli monitoring	Loyihalarni real vaqt rejimida kuzatish	Risklarni tezkor aniqlash va boshqarish
Davlat-xususiy sheriklik	Risklarni davlat va investor o‘rtasida taqsimlash	Investitsion jozibadorlikni oshirish
Xedjirlash	Valyuta va foiz risklaridan himoyalanish	Moliyaviy barqarorlikni ta’minlash

Manba: Muallif tomonidan tuzilgan.

Jadval ma’lumotlaridan ko‘rinadiki, kichik sanoat zonalarida investitsion risklarni boshqarish ko‘p bosqichli va kompleks yondashuvni talab etadi. Risklarni identifikatsiyalash va baholash usullari risk-menejment tizimining dastlabki bosqichlarini tashkil etib, investitsiya loyihalarida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan xavflarni aniqlashga xizmat qiladi. Diversifikatsiya va sug‘urtalash usullari moliyaviy yo‘qotishlarni kamaytirishning eng samarali vositalari hisoblanadi.

Shuningdek, zamonaviy iqtisodiyot sharoitida raqamli monitoring tizimlaridan foydalanish investitsiya loyihalarini tezkor nazorat qilish va risklarni erta aniqlash imkonini bermoqda. Davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarining qo‘llanilishi esa infratuzilmaviy va investitsion risklarni investor hamda davlat o‘rtasida taqsimlash orqali investitsion muhitning barqarorligini ta’minlaydi.

Umuman olganda, jadvalda keltirilgan usullardan kompleks foydalanish kichik sanoat zonalarining investitsion jozibadorligini oshirish, investorlar ishonchini mustahkamlash hamda investitsiya loyihalarining iqtisodiy

samaradorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Kichik sanoat zonalarida investitsion risklarni boshqarishning zamonaviy yondashuvlari mavzusi ilmiy jihatdan yuqori dolzarblikka ega. Chunki bu yo'nalish investitsiya nazariyasi, risk-menejment va hududiy iqtisodiy rivojlanishning kesishgan nuqtasida joylashgan bo'lib, kompleks ilmiy yondashuvni talab etadi.

Ilmiy jihatdan mazkur mavzu investitsion risklarni aniqlash, baholash va boshqarishning mavjud nazariy modellari va amaliy mexanizmlarini takomillashtirish imkonini beradi. Xususan, kichik sanoat zonalari sharoitida risklarning o'ziga xos xususiyatlarini (infratuzilma cheklovlari, bozor beqarorligi, moliyaviy resurslar taqchilligi) hisobga olgan holda yangi metodologik yondashuvlar ishlab chiqishga zamin yaratadi.

Shuningdek, ushbu mavzu raqamli iqtisodiyot sharoitida investitsion risklarni boshqarishning innovatsion usullarini, jumladan, raqamli monitoring, katta ma'lumotlar tahlili va prognozlash modellari kabi zamonaviy ilmiy yo'nalishlarni integratsiya qilish imkonini beradi.

Natijada, mazkur tadqiqot kichik sanoat zonalarining investitsion jozibadorligini oshirish, hududiy iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash hamda investitsiya siyosatini ilmiy asosda takomillashtirishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR:

Kichik sanoat zonalarida investitsion risklarni samarali boshqarish investitsiya loyihalarining muvaffaqiyatli amalga oshirilishi va investorlar manfaatlarining himoya qilinishini ta'minlaydi. Risklarni identifikatsiyalash, baholash, diversifikatsiyalash, sug'urtalash, davlat-xususiy sheriklik, raqamli monitoring va xedjirlash kabi zamonaviy usullarni qo'llash sanoat zonalarining investitsion jozibadorligini oshirishga xizmat qiladi. Natijada hududlarda yangi ishlab chiqarish quvvatlari yaratiladi, bandlik darajasi oshadi va iqtisodiy o'sish sur'atlari jadallashadi.

Kichik sanoat zonalarida investitsion risklarni boshqarish zamonaviy iqtisodiy sharoitda hududiy sanoat rivojlanishining muhim omillaridan biri hisoblanadi. Amalga oshirilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, kichik sanoat zonalarida investitsiya loyihalarining samaradorligi bevosita risklarni o'z vaqtida aniqlash, baholash va ularga nisbatan mos boshqaruv choralarini qo'llash darajasiga bog'liqdir.

Investitsion risklarni boshqarishda qo'llaniladigan zamonaviy yondashuvlar — risklarni identifikatsiyalash, baholash, diversifikatsiya, sug'urtalash, raqamli monitoring hamda davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari — investitsiya jarayonining barqarorligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu usullar nafaqat moliyaviy yo'qotishlarni kamaytirishga, balki investitsion muhitning jozibadorligini oshirishga ham xizmat qiladi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalarning joriy etilishi investitsion risklarni prognoz qilish va real vaqt rejimida boshqarish imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Bu esa kichik sanoat zonalarida boshqaruv qarorlarining tezkorligi va aniqligini oshiradi.

Umuman olganda, kichik sanoat zonalarida investitsion risklarni samarali boshqarish hududiy iqtisodiy o'sishni jadallashtirish, yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish va investorlar ishonchini mustahkamlashga xizmat qiladi. Shu sababli, zamonaviy risk-menejment yondashuvlarini izchil rivojlantirish va amaliyotga keng joriy etish dolzarb ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. World Bank. (2020). Global Investment Competitiveness Report 2019/2020. Washington, DC.
2. Hillson, D. (2021). The Risk Management Handbook. London: Kogan Page.
3. Kerzner, H. (2022). Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling. 13th Edition. Wiley.
4. G'ulomov, S.S. (2022). Investitsiyalar iqtisodiyoti. Toshkent.
5. Rasulov, A., Abdullayev, B. (2023). O'zbekistonda kichik sanoat zonalarining rivojlanish tendensiyalari. Ilmiy maqola.

muhandislik
& iqtisodiyot
ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2025. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S–5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07 https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal t.me/yait_2100